

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Važen glas od nemške strani za narodno samoupravo.

II.

(Konec.)

Iz tega, da pripisuje dr. Knoll zmožnost kaki srednji stranki o skrbi za državne interese, obsojuje ob sedanjem razmerju državne zbornice, kjer se nadaljujejo z večine boji za narodnost, ne pa za skupno državno blagostanje. Iz tega pa je sklepati, in mora priti tudi dr. Knoll sam do tega, da narodno vprašanje se mora rešiti najprej, še le potem bo možno delovati za prave državne interese. Ako se narodi zadovolje s tem, da se jim podeli enakopravnost po poti narodne avtonomije, kakor jo načelno zahteva tudi dr. Knoll, potem ne pridejo zastopniki posameznih narodov v državni zbor, da bi se bojevali za narodne težnje, ampak z namenom, da bi reševali jedino to, kar je skupnodržavnega. Potem bodo vsi poslanci vso skrb obračali na ugodno rešitev skupnih državnih zadev, potem pa tudi ne bode treba nobene „srednje stranke“, ki bi imela predpravo državnega patriotizma!

Ako se zdi dr. Knollu srednja stranka potrebna za skupne državne interese, gleda on pač samo na sedanje razmere, ko narodna enakopravnost ni še izvršena na podlagi narodne avtonomije. In če pripovedujejo o grofu Taaffeju, da je tudi njemu na srcu taka srednja stranka, utegne to resnica biti; pa tudi grofu Taaffeju bi ne bilo potreba skrbeti za okrepitve take srednje stranke, ko bi bil delal on na to, da se člen XIX osnovnih zakonov izvrši dejanski in ne samo z obetani. Ako bi bilo resnica, da namerja grof Taaffe naslanjati se na srednjo stranko, potem bi mi logično sklepali, da mu ni mari izvršiti narodne enakopravnosti, kakor jo zagotavlja ustava. Izvršba narodne enakopravnosti je pogoj zato, da srednje stranke nikakor ne bo potreba za pospeševanje državnih interesov, sicer bi taka stranka ne bila nikdar dovolj močna in odločilna, ko bi se sedanjim zares narodni klubki sporazumeli in tako sami zahtevali narodno avtonomijo v zmislu člana XIX. Vidi pa se, kakó bi utegnili

udje nemško-avstrijskega kluba zatajiti ono narodnost, katero toliko poudarjajo, samo da bi dosegli svoje nenarodne namene. Zato je dr. Sturm popolnoma verovati, da je njegova stranka pripravljena pogajati se z vsakotero vlado; kajti ti gospodje so brezbarveni, prav kosmopolitični v zmislu modernih kapitalistov, h katerim sami pripadajo.

Dr. Knoll zagovarja nadalje narodne kurije v posameznih deželnih zborih in meni, da potem bi skupne deželne zadeve reševali pravično tudi v takih zborih s pomešanimi narodnostmi. Ali je pomisliti, da bi utegnile tudi potem večine škodovati manjšinam v gmotnem oziru. Jedino pravo za vsak narod ukrenejo potem, če ustvarijo za vsakega posebe lastno upravno skupino za vse potrebe in težnje. Vse drugače bo potem v državni zboru; tu pridejo potem na vrsto v resnici skupne zadeve, in za te se potem posamezniki laže sporazumejo, nego zdaj, ko se boré za narodne drobtinice.

Prav trdi dr. Knoll, da potem bi ne imeli prilike več govoriti o potujčevanju tega in onega naroda, in država bi se okrepila v resnici.

Vlada bi dobila odločene meje, in narodom bi se ne bilo bati, da jim odvzame druga vlada, kar jim je podelila kaka prejšnja. V interesu narodov, njih dostojnosti in samostojnosti je torej, da se otresejo vladne milosti tam, kjer je govoriti in odločevati narodom samim, ker tudi državi čisto nič mari ne more biti, v kakem jeziku molimo ali s katerimi črkami pišemo knjige in časnike.

Če dr. Knoll misli, da nemščina po raznih uradih ne koristi Nemcem, ampak državi, obsoja ob sedanjem sedanjem levicu, zlasti pa postopanje nemško-avstrijskega kluba, ki boče po vsej sili nemščino z zakoni utrditi kot državni jezik. O koristi in potrebi kakega jezika pa nemajo določevati stranke, in kateršne se nahajajo zdaj v državnem zboru, in kateršne dr. Knoll sam odreka sposobnost skrbeti za skupne državne interese, ampak narodi skupaj po nepristranskih zastopnikih. Ti poslednji pa bodo v resnici nepristranske samo tedaj, kedar bo že izvršena narodna avtonomija.

F. Podgornik.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 9. julija.

Čehi so vedno manj zadovoljni s sedanjo vlado. Vedno jasneje postaja, da vlada ne čuti nobene hvaležnosti proti Slovanom, da so jo podpirali v državnem zboru. Naučni minister pl. Gautsch potuje po Češkem in po vseh šolah priporoča učenje nemščine. Vse kaže, da smo avstrijski Slovani prišli z dežja pod kap, ko je barona Conrada zamenil pl. Gautsch. Državni zbor je sklenil, da se pri češkem in gališkem namestništvu nastavi podpredsednika. Sedaj se pa čuje, da podpredsednikom pri češkem namestništvu misli vlada imenovati grofa Kielmannsberga, ki ni zmogel češčine. Ako pojde tako še dalje, navstalo bode vprašanje, ali bi Slovani še podpirali sedanjo vlado.

Dne 12. julija snide se v naučnem ministerstvu enketa, ki se bode posvetovala o reformi učiteljskih. K enketi so povabljeni ravnatelji večjih učiteljskih, več profesorjev in deželnih nadzornikov. Enketa bode imela dvojno nalogo. Prvič posvetovala se bode, ali bi se ustanovili posebni nadaljevalni kurzi za izobraževanje meščanskih učiteljev. Dosedaj, ko ni bilo takih kursov, so take šole težko dobivale sposobnih učnih močij. Najbolj so se poganjali za taka učiteljska mesta srednješolski suplenti, kateri neso imeli nade, da bi kmalu postali profesorji. Taki učitelji pa pri vseh svojih velicah znanostih neso bili vselej sposobni za meščanske šole. Na naših vseučiliščih se premalo goji pedagogika. Dober srednješolski učitelj še nikakor ni lober učitelj za meščanske šole. Srednje šole imajo namen pripravljati za velike šole, meščanske pa za praktično življenje. Njih smoter je tedaj jako različen. Misli se, da se bodo v posebnih kursih izobrazile sposobnejše učne moči za meščanske šole. Ljudskošolski učitelji se pa dandanes marsikaj učé, kar ne potrebujejo v šolah na kmetih. Zategadelj bode enketa sklepala, bi li ne kazalo, da bi se nekoliko olajšalo izobraževanje učiteljev na učiteljskih.

Vnanje države.

Kakor je angleški veleposlanik v Peterburgu izvestil svojej vladi, so v Rusiji vedno bolj nevoljni na bolgarskega kneza. Bati se celo, da Rusija posegne vmes, kajti samo ugodne prilike še čaka. Vsi ruski listi poudarjajo, da se je približal čas za delo. Sedaj se Rusija še vedno nadeja, da bode narod sam spodil kneza. Zlasti žele Rusi, da bi bolgarska vlada z narodnim sebranjem kaj prišla navskriž, ter bi je morala razpustiti. Tedaj bi Ru-

LISTEK.

Dnevnik.

(Spisal Ludovik Halévy; poslovenil Vinko.)

(Dalje.)

„Skoro do solz ginena jecljala sem jaz: Kako laskavo je to, gospod stotnik, res preveč laskavo! On pa je ponavljal: To je pač čisto naravno, milostiva gospodična, samo ob sebi umljivo!... In babica, ki je sila premetena, naju je s svojimi milimi, a vender tako presunljivimi očmi živo gledala. K sreči pride Louis, Georges je bil šel ponj v konjski hlev... Kaj se je dalje zgodilo, ne vem več natanko; razlagal je kočijažu, da mora imeti konj prav mehko udilo. Jaz vprašam, mora li biti pelham? on pravi: ne, dober je navadni podprožni jermen z obroči ali brez obroča. Res ne vem vsega, kar je govoril, bila sem preveč zmešana; nazadnje bil je celo tako dober, da nas je poučil o konjevej hrani, toliko ovsu, toliko mrve, toliko slame. Nato nas je pozdravil, hoteč se priporočiti. Zdaj se mu jaz približam za jeden korak, on se ustavi; na vsak način sem mu hotela reči kaj lju-

beznjivega, a vzburjenje me je dušilo, besed ni bilo na dan. Čakal je ter ponavljal: Milostiva gospodična... milostiva gospodična... Položaj je bil znosen, vsekako bi morala kaj reči... Slednjič mi samo to le pride na misel: Oprostite, gospod stotnik, kako pa se zove konj? Jupiter, milostiva gospodična. Hvala vam, gospod stotnik. In odšel je s svojim lovcom, sedlo za dame nosečim na ramah. Jaz sem stala tu, tresoč se po vseh udih! Kakšen dan! o kakšen dan!“

„Ali si pri konci?“

„Da! jaz mislim, da je za jeden dan dovolj. Toda stoj! tu je še nekaj o petku 6. junija: Po obedu se je seveda govorilo o konji in papa je rekel, da pojde stoprav jutri s popoldanskim vlakom v Pariz, da prej z gospodom de Léonellom sklene kupčijo. Kar služabnik naznani polkovnika... In zdaj se je seveda iz nova govorilo o konji, o pohodu, katerega misli papa jutri storiti in kateri mu je zaradi drugih opravil malo neprilichen. Nič ne skrbite, pravi polkovnik, jaz bodem uredil to reč, saj vsak dan vidim gospoda de Léonella. Kar ceno zadeva, vem, da znaša 1900 frankov. Stotnik seveda noče delati kupčije, vedoč, da vas jaz poznam in z oziranjem na svojega polkovnika hotel vam je

storiti uslugo. Sicer, če vam je kaj ležeče na tem, ga prav lahko v osmih ali štirinajstih dneh povabite k obedu, da se mu izkažete uljudnega. Bržkone povabila ne bode vsprejel, ker se boji ljudij; to vam je pravi domosed, dela pa pridno. Tako je bilo zdaj dogovorjeno. Ali res ne bode vsprejel povabila? menim, da ga pač bo...“

„Da, in res ga je vsprejel! Čuj, Ivanka, kaj moj zapisnik o tem pravi. V saboto 7. junija. O polu devetih vrnili smo se od vaj. Na dvorišči v vojašnici stopi polkovnik k meni ter se mi zahvali za ugodljivost. On seveda misli, da sem zaradi njega tako storil. S par besedami dogovorila sva se o ceni, potem pa on pristavi: Bržkone vas v štirinajstih dneh povabijo k obedu, a ne jезite se, jaz sem vse spretno napeljal, da lahko odrečete. Dal sem razumeti, da ste nekaj plašljivec, dejal bi domosed. Ali, gospod polkovnik... Kaj? ni li to čista resnica? Saj se odrečete sploh vsakemu povabilu. A tega bi morebiti ne zavrgel, gospod polkovnik. Le pogledj! sem se li motil? Seveda, konja ki je najmenj 3000 frankov vreden, prodali ste pod nič in prej ste često rekli, da bi ga nikakor ne hoteli prodati. To se mi vender zdi čudno... Hm! hm! mala plavalaska ima presneto lepe oči. No, da!

sija lahko posegla vmes, kajti knez bi se ne mogel več sklicevati na voljo naroda.

Angleški listi hudo napadajo **Rusijo**, da je razveljavila član 59 Berolinske pogodbe. Pomenljivo je pa, da noben list ne zahteva, da bi se Anglija s silo potegnila, da ta član ostane še nadalje v veljavi. Ruski in nekateri Berolinski listi pa mislijo, da je Rusija imela pravico razveljaviti ta član, ko je Anglija pomagala knezu Aleksandru rušiti še važnejše in določnejše odstavke Berolinske pogodbe.

Bivši garibaldinski polkovnik, Fazzare, je o zadnjih volitvah za **italijansko** zbornico poročal na nekem volilnem shodu, da bi se sporazumela italijanska vlada z Vatikanom. Razvil je jako natančno svoje misli, kako bi se dalo to doseči. „Pol. Corr.“ se pa sedaj poroča iz Rima, da v Vatikanu neso baš nasprotni takej stvari, samo italijanska vlada bi morala storiti prvi korak. Taka sprava bi jako koristila Italiji.

Predvčeraj odkrili so v Passy-ji kip Lamartina. Vse oficijalne korporacije bile so zastopane, društev pa ni bilo veliko zastopanih. **Francoski** naučni minister Floquet slavil je Lamartina, kot velikega državljana in narodnega tribuna, kateri je narodu pridobil pravo republiko, a ni maral za rudečo zastavo. Goblet je slavil slavnega govornika in velikega državnika, ki je zagovarjal, da naj narod voli predsednika. Govornik je končal s temi besedami, da bode narod vedno ohranil hvaležen spomin Lamartinu in Hugu.

Angleška vlada pri sedanjih volitvah nema sreče. Kolikor je dosedaj znano, izvoljenih je 228 konservativcev, 47 liberalnih unijonistov, 120 Gladstonovcev in 56 Parnellovcev. Da bode konečni izid za vlado nekoliko ugodnejši, kakor je sedaj, ni dvojbe, vendar Gladstonovci in Parnellovi sami ne bodo imeli večine. V torek bode ministerski svet, da se bode posvetoval, kaj storiti. Ker konservativci sami ne bodo imeli večine, spravilo bi jih sedanje ministerstvo v veliko zadrego, ko bi odstopilo. Prevzeti bi morali vlado, a čez par mesecev bi je pa zopet opozicija vrgla. Liberalni unijonisti ne bodo podpisali konservativcev v nobenem drugem vprašanji, kakor v irskem. Ko bi se tudi Hartington pridružil konservativcem, se pa radikalni Chamberlain ne bode. Na Irskem se že po več mestih prikazujejo neredi, vsled neugodnih volilnih izidov. Vsak čas se je bati ustaje, ki bi spravila Anglijo v resno nevarnost.

Dopisi.

Iz Ptujja 8. julija. [Izv. dop.] Državni zbor na Dunaji se je zaključil. Ubogi narod slovenski gledal je tja in pričakoval, da bode vsaj nekaj drobtin z bogate mize dobil, pri kateri se naš kruti sovražnik šopiri. Ali ničesar nismo pričakali. Naše težnje, katere smo že tolikrat poudarjali, katerim je tudi narod na dolenjem Štírskem pritrdiril s tem, da je jednoglasno volil najrezkejše zastopnike, ostale so se vedno težnje in ni ga upanja, da se bodo v kratkem izpolnile. V deželnem šolskem svetu ki je še vedno nepostavno sestavljen, sedijo še vedno najhujši sovražniki slovenstva. Ta korporacija dela sistematično na to, da bi ponemčila Slovensko Štátersko. Vse, kar stori, storjeno je proti volji narodovi. N. pr. sledeči slučaj: V našem šolskem okraji so se vsi krajni šolski sveti, ki so bili v tej zadevi že povprašani, izrekli proti temu, da bi se nemščina prerano urivala v narodne šole, a naš okrajni nadzornik — govori se, da je tudi ud nemškega šulferajna — ve celo pripovedovati, da se bode drugo leto moralo po vseh šolah več nemščine učiti, tako na primer, bode se moralo v zadnjih šolskih letih

Gospod polkovnik, zakaj bi ne priznal, da mi je zelo všeč. To mi je nekako ušlo . . . a o njej govoriti, je tudi nekaj — da bi samo Picota imel za svojega zaupnika, to je bilo prehudo! Na to je bil polkovnik poklican k sabotnemu raportu. Jaz sem malo nevšečen ostal sam. Naš polkovnik je dober človek, a prava klepetulja, kmalu bode moja skrivnost skrivnost celega polka. — Kaj pa si ti imela povedati 7. julija?*

„Oh, mnogo ni, prijatelj moj, a poslušaj: Danes sem zopet na Jupitru jahala na izprehod, zmirom jednako se ga veselim. On se iz zgolj zamolčljivosti, o tem sem uverjena, nikjer ne pokaže. Zvečer po obedu naznanil se je polkovnik, mama se je nekako zapačila, kakor bi hotela reči: Kaj? že zopet vojak? Polkovnik je povedal, da se je o Jupitru sporazumel s stotnikom in da stane 1900 frankov. Potem pa je razgovor tako zasukal in napeljal, da mu je papa moral reči, naj bi na vrtu pokadila vsak jedno smodko. Četrť ure preteče, mama postane nepotrežljiva ter mi pravi: O čem se neki polkovnik razgovarja s tvojim papanom? Gotovo se prehladi, ker je razoglav, saj klobuk mu nesi in skrbi, da se gospoda vrneti . . . Da mama! . . . Prišedši na vrt slišala sem polkovnika govorečega:

računstvo čisto nemški poučevati. V neko četvero-razredno šolo blizu Ptujja urinil je že v istini jako mnogo nemščine, ne da bi okrajni šolski svet o tem kaj vedel. Nam se torej zdaj slabše godi, kakor kedaj.

V Mariboru na učiteljski je vedno še vse nemško, akoravno se je že tolikrat o tej stvari govorilo. Paralek še na nobeni srednji šoli na slovenskem Štajerskem ni. Večina uradnikov na Slovenskem je še vedno slovenščine nezmožna.

Sploh ničesar še nismo dosegli. Govori se sicer, da so neki poslanci izročili Taaffeju in Gautschu spomenico, v kateri so naše težnje glede šol in uradov našete, seveda jako pohlevno in skromno. A govori se pa tudi, da Slovenci ničesar ne bodo dobili in veste zakaj? Čujte pa strmite! Ker so naši zastopniki preostro govorili. To bi moglo veljati le o našem nepozabljivem Raiči in o njega vrednem tovariši M. Vošnjaku. To bi pa vendar čudno bilo, da bi Slovenec zato ničesar ne dobil, ker se krivice razkrivajo, ki jih Slovenec trpin prebiti mora! Ali sta morebiti ta dva poslanca kaj govorila, kar bi ne bilo gola resnica. Seveda je bridko slišati, kako se še pod tem ministerstvom neso postave izpeljale, ki so si bile sklenjene že pod prejšnjimi ministerstvi, seveda je nekako čudno, ako se poslanec oglasi k besedi, da bi govoril za budget, to je za ministerstvo, a ne ve drugega povedati, kakor o krivicah, ki se ubogemu, po njem zastopanemu narodu gode. A kdo je temu kriv? Ministerstvo samo, ki nam najmanjše prošnje ne usliši in samo za to skrbi, da ostane na krmilu.

Predno končam te male vrstice, naj še izjavim občno mnenje, ki vlada v tukajšnjih narodnih krogih:

Miha Vošnjak se je pokazal pravega zastopnika naroda in ves narod mu je hvaležen za njegov trud v prid naroda; dobil pa bode tudi v prihodnjem poslanci, ki se bode v tem volilnem okraji volil, takega sodruga, ki ga bode krepko podpiral. Mi potrebujemo poslancev, ki bodo razkrili vse bolečine in rane, katere so se zasadile našemu ubogemu narodu, ne oziraje se na to, ali je pojedinim možem, ki morebiti česar pričakujejo, po volji ali ne! Rodu pravico!!

Iz Gorice 6. julija. (Četrťi notar. — Varia.) V Čepovanu je katoliško-politična ambulanta Čitalnica osnovana po gospodu vikarji Grči, ki se uspešno trudi, da bi ljudstvo, izročeno njegovemu varstvu, v duševnem, narodnem in gmotnem oziru napredovalo. Tudi ambulanta Čitalnica, t. j. društvo, ki nema posebnih društvenih prostorov, temveč razpošilja naročene časopise od uda do uda, je proizvod njegove skrbi, njegova skrb naredila je dosedaj že različne praktične in narodu koristne nasvete in ukrepe. Dne 7. febr. t. l. vsprejela je resolucijo, katero je dr. vitez Tonkli osebno izročil pravosodnjemu ministru, naj bi se napravil v Gorici četrťi notarijat, ker ne moreta dva dosedanjih notarjev vsled starosti in bolehnosti zadoštovati v polni meri svojim dolžnostim, tretji notar pa ni slovenščine zmožen, dasi ima spričevalo o zmožnosti slovenskega uradovanja. Pri takih okoliščinah čutila se je že prej potreba četrťega notarja in ministerstvu so bile najbrže dotične razmere

Da, biser je, pravi biser, o tem bodite uverjeni . . . potem pa: Pst! pazite! in naglo sta gospoda premenila razgovor. Polkovnik in papa šla sta zopet v salon, a kmalu na to se je polkovnik poslovil. Papa je bil vidno uglobljen v misli. Ko sem ob najstih hotela iti spat ter mu voščila lahko noč, prijel me je trdno za obe roki ter rekel: Kaj pa, ali si s konjem konjiškega stotnika zadovoljna? Jaz naglo odgovorim: O! in še kako! Skoro se mi zdi, da sem to rekla pregoreče, prenaglo, prestrastno; vedno se bojim, da bi se ne ovadila. Govoreča o svojem konji, vedno mislim, da govorim o njem. Toda biser, kdo je pač ta biser? On ali jaz? No, pa ti dalje beri, Roger, prosim!“

„Prav rad! V nedeljo 8. junija. Danes sem dobil naslednje pismo od sestre, katerej sem vse zaupal: Zadnja dva dneva napravila sem kakih štirideset pohodov. Povsod sem tako napeljala, da sem lahko pristavila mali stavek: Poznate li morebiti neko obitelj Labliniérovo? Dobila sem pet ali šest odgovorov, vsi so bili ugodni. Izborni ljudje, sila mnogo denarja, kar ni ravno napaka, a denarja, dobljenega po pravici. O mladem dekletu le jeden glas: Ona je angelj! Torej dalje, gospod konjiški stotnik, ako res kaj mislite! Mene jako veseli!

znane, kajti trikrat je poprašalo pri tukajšnji sodniji, bi-li ne kazalo osnovati četrťo notarsko mesto, a vsakrat je bil odgovor tak, da je ostalo vse pri starem. Še le sedaj, ko se je pri sodniji marsikaj spremenilo, je bila uslišana prošnja Čepovanskega društva z dostavkom, da mora dokazati prosilec, da je popolnem več nemškega, italijanskega in slovenskega jezika v govoru in pisavi. Nadejamo se, da bode slavno ministerstvo na to pazilo, da bode novi notar istinito smožen slovenščine ter da se ne bode dalo slepiti s spričevali brez vrednosti, kakor do sedaj, a nadejamo se tudi, da se bodo Slovenci, ki zadostujejo navednim pogojem, za mesto oglasili, ki jim bode stalno v korist.

Gospod baron Pretis odpotoval je v sredo v Aussee, kjer ostane vse poletje. — Slovensko bralno društvo ne more letos napraviti, kakor druga leta, veselice, ker ni dobili vojaške godbe radi preprirov mej vojaki in meščani. — V Ronkah, v Furlaniji, pokončala je toča preteklo sredo ves pridelek. — Ustrelil se je vojak tukajšnjega pešpolka iz neznanih uzrokov. — Osepnice razsajajo v Brdih, posebno v Biljani, v Vedrijanu in v Gradnem, radi tega so šole zaprte. — Vsled nove naredbe ministra za uk in bogočastje konča se letošnje šolsko leto na tukajšnji gimnaziji dne 22. t. m., na realki 27, na izobraževališči pa 31. t. m. Na gimnaziji bodo zrelostni izpiti od 23. do 27. t. m., na realki dne 28. in 29., na izobraževališči pa od 12. do 17., ako gospa kolera k nam ne zaide. — Vse kroge zanima vprašanje o nasledniku bivšega prošta in sodanjega knezo-škofa Valussija, povsod se govori o tem vprašanji in kaže se, da bode to duhove močnejše razburilo, nego imenovanja dra Flappa škofom Poreškim.

Domače stvari.

— (Poziv pisateljem slovenskim.) „Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani“ razpošilja te dni vsem pisateljem slovenskim naslednji poziv: V Ljubljani dné 1. julija 1886.

Blagorodni gospod!

Podpisani odbor „Pisateljskega podpornega društva v Ljubljani“, katero ima v prvi vrsti namen, pisatelje slovenske podpirati z novčno pomočjo, a vrhu tega tudi pospeševati literarno delavnost slovensko, sklenil je v zadnji seji svoji, bodočo zimo dati na svetlo „**Leposlovni zabavnik**“. S to knjigo želi podpisani odbor z vzajemno pomočjo slovenskih pisateljev domovini na žrtvenik položiti lepo zbirko dovršenih spisov leposlovne vsebine ter tako izdatno pomnožiti in krepko poživiti tisti del književnosti naše, ki ima največ upliva na najširje kroge razumništva slovenskega. Vrbu tega je „Leposlovnemu zabavniku“ še drug namen. Prihodnje leto bode prečestiti starina pisateljev slovenskih, za razvoj znanstvene in leposlovne literature naše prezaslužni Davorin Trstenjak praznoval petdesetletnico v mnogih ozirih toli plodovitega književnega delovanja svojega. Njemu, ki je naše društvo vzbudil v življenje, hočemo pokloniti „Leposlovni zabavnik“ ter mu tako pokazati, kako je napredovala beletristika slovenska v zadnjih petdesetih letih. Ker tudi Vi, blagorodni gospod, v literaturi

Tako je pisala moja sestra. Ob šestih je prišlo pismo od očeta, vabeče me, da bi prihodnjo sredo 11. junija prišel k obedu. Polkovnik mi je bil rekel: v kakih štirinajstih dneh. Ali moram takoj odgovoriti? Ne, boljše je, če to storim še le jutri. No, m'amie!“

„Da — da! V nedeljo 8. junija. Davi ob osmih šla sem doli; pismonosec je bil ravno odšel, in v predsobi je na ploščeku ležal kup pisem. Je li kateri med njimi zame? Ne, a tu vidim jednega na babico, kupčijsko pismo z velikim rudečim pečatom z napisom: République Française, Ministère de la Guerre. Kaj, ko bi bila morebiti moja usoda v tem pismu; uverjena sem, da babica pozveduje, prav gotovo pozveduje! . . . Služabnik pride, jaz kakor tatica odletim. Pri obedu je papa dejal nekako tako-le: Mladi konjiški stotnik je bil v istini jako ljubezniv, zato sem ga tudi za prihodnjo sredo povabil k obedu. Za prihodnjo sredo! vsklikne mama. Za božjo voljo, čemu tako hitiš? Ti preveč pogosto vabiš vojake! Res, da zoper tega še nič nemam, ker je videti jako olikan, a pokazal bode drugim pot. Jaz sem se smijala sama pri sebi. No! ljubček, tvoja nedelja! Kaj pravi?“

(Dajje prih.)

naši zavzimate odlično mesto, obrača se podpisani odbor do Vas s prijazno prošnjo, blagoizvolite poslati v „Leposlovni zabavnik“ donesek Svojega izbornega peresa in pripomozite nam izdati knjigo, dostojno svojega plemenitega namena. V „Leposlovni zabavnik“ se sprejemajo samo spisi beletristične vsebine, n. pr. pesmi, kratke povesti in novele, potopisi, črtice iz književne in kulturne zgodovine in prirodnoznanstva, životopisni spomini o zaslužnih pesnikih in pisateljih slovenskih i. t. d. Rokopisi, ki naj ne bodo preobširni, pošiljajo naj se blagovoljno podpisane odboru, oziroma načelniku njegovemu g. dr. Vošnjaku v Ljubljano. Nadejé se, da ustrežete prijazni prošnji naši, priporoča se Vam, blagorodni gospod z odličnim spoštovanjem

Odbor „pisateljskega podpornega društva“
Dr. Jos. Vošnjak, Fr. Levec, Anton Raič,
Vaso Petričič, Ivan Hribar, Ivan Tomšič, Ivan Verhovec.

— (Z Dunaja) se nam piše dne 7. t. m.: Doktorjem prava bil je promoviran danes na tukajšnjem vseučilišči Slovenec g. Matej Pretnar, odvetniški koncipijent v Postojni.

— (Dr. Maks. Wurzbach pl. Tannenberg) upisan je mej kranjske odvetnike s sedežem v Ljubljani. Dosedaj bil je tajnik kranjske hranilnice, kateri posel pa bode menda opustil.

— (Gosp. M. Vošnjaku), kateri se, kakor znano, pred Celjskimi porotniki ne mara zagovarjati, postavila je c. kr. okrožna sodnija g. dr. L. Filipiča kot „armenvertreter“. Postava sicer pravi, da se ima v slučajih, ki pridejo pred porotnike zatoženemu ex offo postaviti zagovornik, ako si sam zagovornika ne izbere, ter se torej tak zagovornik „ex offo vertreter“ imenuje, pa ker je šlo za g. poslanca Vošnjaka, poiskal se je mesto „ex offo vertreter“ iz „objektivnosti“ izraz „armenvertreter“. Umejemo!

— (Državni in deželni poslanec g. Miha Vošnjak) poročal je v nedeljo dne 4. t. m. volilcem vranskega okraja o delovanju državnega in udeležnega zbora v zadnjem zasedanju. Zborovanja deležilo se je jako mnogo volilcev. Predsedoval je shodu g. Franjo Prislán iz Braslovč, kot vladni komisar bil je navzoč g. Kolenc iz Celja. Zbor je poročilo gosp. M. Vošnjaka živahno odobral in mu jednoglasno izrekel svoje zaupanje. Zborovalci so na predlog g. Gabršeka g. M. Vošnjaku tudi izrekli željo, naj priporoča, da se v Celji ali pa v Mariboru napravi podružnica namestnije, deželnega odbora, kmetijske družbe in trgovinske in obrtnijske zbornice.

— (Sodnijo v Šmariji pri Jelšah) bi „Deutsche Wacht“, ki je še vedno v svoji „feuchtfröhlichbeschauliche Seligkeit“, rada predstavila kam drugam in grozi, da se bode sedaj na to delalo, ker njena (vahtina) varovanja, sodnijska pristava dr. Wagner in Doxat, zaradi svojega nekvalifikovane obnašanja z gostilničarji in gosti, v Šmarskih gostilnicah ne dobiva več hrane. Da se ne bodo fakične razmere krivo na Dunaj poročale, in se po krivem Šmarije grdilo, ter da se takemu potezanju za preselitev Šmarske sodnije takoj ost odbije, priporočamo nujno Šmarčanom, da pošljejo čim prej posebno deputacijo k pravosodnjemu ministru, kateremu naj dotične protokole s Šmarskimi gostilničarji predložijo, ter natančno in resnično obnašanje omenjenih gg. adjunktov, kolikor se to ni že v onih protokolih zgodilo, ministru pojasnijo. Tak korak ne bode brez uspeha. Da bi se sodnija premestila, tega se ni najmanje bati, kajti „Celjske vahte“ glas ne sega preko Voglajine, kamo li do nebes, a znebili se bodo Šmarčani obeh sodnijskih pristavov in to je tudi nekaj, saj so Šmarčani imeli poslednji čas same take pristave, kakor da je Šmarije nekaj „Cayenne“ za sodnijske pristave.

— (Glas iz mej občinstva:) „Iz vseh mest prihajajo nam poročila o sredstvih in ukrepih proti koleri. Tudi v našem glavnem mestu se je že marsikaj v tem oziru storilo. Vendar si usojam na nekaj opozarjati organe, ki imajo čuvati zdravstveno stanje. Na mestnem zemljišču tik Lattermanovega drevoreda in ceste, ki drži proti Kolizeju, nagromaden je velik kup gnoja, ki kuži vso okolico. Ne le, da bi kaj tacega tik najživahnejega šetališča ne smelo biti, bi se tudi smelo pričakovati, da bode mesto, ki je hišnim posestnikom dalo stroge ukaze zaradi gnojnic itd., tudi samo dajalo dober vzgled in s svojega zemljišča brez odloga odstranilo nakupičeni in kužni gnoj. Dalje dovoljujem si opozarjati tudi na to, naj

bi se sedaj, ko se že v Trstu in na Reki kolera pojavlja, gnojnica ne spuščala na travnike podtivolske, kjer vsak dan šeta na stotine ljudi. Gledé omenjenega kupa gnoja, oglasila se je bila že „Lai-bacher Zeitung“, a ker je njen glas dosedaj bil brezuspešen, prosim Vas, da priobčite te vrstice, morda je Vaš cenjeni list bolj srečen, kar bode veselilo vsacega, komur mar ugodno zdravstveno stanje mesta Ljubljanskega.“

— (Gimnazija Ljubljanska) končala je danes šolsko leto. Druge učilnice Ljubljanske končajo prihodnjo sredo, Mahrova trgovska šola dne 21. t. m.

— (Gosp. dr. K. Glaser), ki je naše slovo nedavno obogatil s zbirko indijskih gledališnih iger (Urvaši, Malavika in Agnimitra) izdal je ravno kar kot ponatis iz programa gimnazije Tržaške pravilno knjižico z naslovom: „Párvatts Hochzeit. Ein indisches Schauspiel. Zum ersten Male ins Deutsche übersetzt von Dr. K. Glaser, Professor am k. k. Staats-Obergymnasium in Triest.“ Knjižica dobiva se pri knjigotržci Schimpffu v Trstu po 60 kr. Želeti bi bilo, da bi slovensko občinstvo marljivo segalo po tej knjigi, katero je učeni naš rojak prav lepo prevel in sam založil.

— (Program državne gimnazije v Celovci) ima na prvem mestu Aloisa Grillitscha spis „Beiträge zur Geschichte der Pest in Kärnten“, potem pa šolske vesti, katerim povzamemo, da je bilo v preteklem šolskem letu na tem zavodu 20 profesorjev, suplentov in stranskih učiteljev. Dija-kov bilo je koncem leta 380, mej njimi 311 Nemcev, 64 Slovencev, 4 Italijani, 1 Anglež. Šolnine jih je plačalo v prvem semestru 233, v drugem semestru pa 198. Popolnem oproščenih je bilo drugo poluleteje 173. Vsa šolnina znašala je 4686 gold. Slovenščina poučevala se je v 4 tečajih. V prvem tečaju je bilo 45, v drugem 27, v tretjem 15, v četrtem (VII. in VIII. razred) samo 4 učenci.

— (Lariševa pivovarna v Laškem trgu) prodala se je na tretji eksekutivni dražbi za 50.000 gold., torej niti za polovico sodnijsko cenjene vrednosti.

— (Iz pred porotnega sodišča.) Jako premeten goljuf Matija Brenčič, 58 let star, iz Ivanjega Sela na Notranjskem, zatožen je bil 3. t. m. hudodelstva goljufije. Brenčič je znan na Rakeku in na Igu kot goljuf, kjer more, izposodi si kake goldinarje, potem pa zgine. Rad si pridevlje tudi tuja imena. Janezu Valenčiču predstavil se je zatoženec kot Fran Urbas, Franu Lajevcu, posestniku, in Franu Podkrajšku, nadzorniku postaje na Savi, pa se je predstavil, kakor kak kavalir z nemško vizitnico, na kateri je bil tiskan, da si se je Brenčič izdajal za lesnega trgovca, po nemški: Jozef Žnidaršič, Gärberei und Productenhandlung, Illirisch Feistritz. Ker se je pri kupčiji z Lajevcem sklicaval vedno na Žnidaršičevo ime in zahteval, da naj se, ako se mu ne veruje, brzojavno vpraša v Ilirsko Bistrico, ali ni Žnidaršič res denaren mož, je Lajevce res „na drat udaril.“ Lajevce brzojavno ni vprašal, je li firma Žnidaršič dobra ali ne, ampak samo to, je li Žnidaršič doma. Ko je prišel odgovor, da je Žnidaršič doma, je bila Brenčičeva sleparija takoj očita. Porotniki so Brenčiča krivim proglasili in obsojen je bil na dve leti teške ječe.

— Emil Ondruš, 18 leten sedlar iz Šlezije bil je zatožen hudodelstva uboja. 23. maja t. l. sprl se je v Zagorji s svojim mojstrom Kranjcem. Pri nastalem tepeži je Kranjec Ondruša trikrat z nožem sunil, potem sta pa oba na tla padla. Ondruš pa je ustal, utrgal od ograje „remelj“ in mojstra Kranjca 3 krat tako močno po glavi udaril, da je slednji drugi dan umrl. Zaradi mnogih olajševalnih okoliščin bil je Ondruš obsojen na dve leti teške ječe.

— Dne 11. januarja t. l. je mnogo ljudi kidalo sneg s ceste pri Smeledniku. Mej njimi sta bila tudi Anton Knific in Fran Rozman. Popoldne, ko je večina delavcev stala pri hiši konjača Florijana Weithauserja in sta od teh oddaljena Anton Knific in Fran Rozman še delala pri delu, prišel je na delo nekoliko vpijanjen grajski hlapec Lorenc Javk, je vriskal in vpil „auf“ in jednako. Ko pride do Knifica in Rozmana, nastanejo neke besede, na kar je Anton Knific železno lopato zagrabil, za Loren-cem Javhom skočil in ga z lopato po glavi tako močno udaril, da je na mestu obležal in 5 februvarija t. l. umrl. Anton Knific prizna, da je Javha z lopato udaril po glavi, pravi pa, da se je moral pred njim braniti. Porotniki so Knifica krivega spoznali in obsojen je bil na šest let teške ječe, poostrene

s postom vsaki mesec. — Josip Melik, 19 letni kmet-ski sin iz Črne vasi, bil je obsojen, ker je 19. marca t. l. v Črni vasi Matevža Kraljiča v sovražnem namenu v levo koleno z nožem sunil in ga tako ranil, da je 1. junija t. l. umrl za otrovanjem krvi. Ker so porotniki priznali silobran, obsodilo ga je sodišče na pet mesecev strogega zapora.

— (Toča) pobila je preteklo nedeljo po Pohorji. Posebno hudo zadela je Tinje in Prihovo in okolu Konjic. Slavne Prihovske črnine „Vinarjevca“ letos ne bode.

— (Deček morskega volka vjel.) Pretekli ponedeljek šel se je 12—14 let star deček blizu Miramare v morje kopat. Ko se je nekoliko od kraja oddaljil, prikazala se je velika riba, ki je plavala okolu dečka. Slednji se ni prav nič bal, temveč sklenil je ribo vjeti, da bi za njo skupil nekoliko soldov. Ker je znal dobro plavati, prišel je živali res prav blizu in posrečilo se mu je zgrabiti jo za rep, na kar začne klicati na pomoč. Kmalu priskoči nekoliko ribičev in z zjedinenimi močmi spravili so ribo na kopno, kjer so se prepričali, da je to morski volk, jeden meter dolg. Ribiči odkupili so dečku morskega volka za 70 kr., potem ga pa peljali v Trst na prodaj. Tako poroča Tržaški „Piccolo“.

— (Izkaz) podružnice sv. Cirila in Metoda za Metliški okraj s sedežem v Metliki do 1. julija 1886. Podružnica šteje 46 udov in sicer 11 ustanovnikov in 35 letnikov. Uplačalo je do sedaj 9 ustanovnikov 90 gl. in sicer: gg. Aleš Anton, dekan v Semiči 10 gl.; Dovgan Fran, župnik v Podzemlji 10 gl.; Jaklič Anton, duhovnik v Metliki 10 gl.; Judnič Davorin, učitelj na Radovici 10 gl.; Krajni šolski svet na Radovici 10 gl.; Navratil Anton, zasebnik v Metliki 10 gl.; Schweiger Fran, župnik na Radovici 10 gl.; Stajer Fran, c. kr. notar v Metliki 10 gl.; Tome Martin, župnik v Suhorji 10 gl.; dalje je uplačalo 35 letnikov 36 gl., in sicer: gg. Barle Janez, učitelj v Podzemlji; Bulovec Miba, duhovnik v Semiči; Cesar Matija, posestnik v Radovici; Črnič Niko, posestnik v Metliki; Dular Fran, učitelj v Semiči; Gabrovšek Matevž, cerkvenik v Metliki; Gliebe Andrej, duhovnik v Podzemlji; Golob Fran, posestnik v Metliki; Guštin Fran, posestnik v Metliki; Hayne Eduard, c. kr. davkar v Metliki; Jakopič Josip, c. kr. kancelist v Metliki; Jankovič Franja, učiteljica v Semiči; Juliani Josepa, c. kr. sod. uradnika soproga v Vipavi; Juliani Julijan, c. kr. kancelist v Vipavi; Juliani Marija, c. kr. uradnika soproga v Vipavi; Kapelle Janez, posestnik v Metliki; Klaič Sidonija, vlastelinka v Brlogu; Kramarič Martin, posestnik, na Radovici; Kristof Karol, trgovec v Metliki; Muc Nikolaj, eksekutor v Metliki; Pavunac Vjekoslav, svečenik v Žakanji; Pečarič Ivan, posestnik v Metliki na Dolenjskem; Pečarič Martin, posestnik v Draščih; Pehani Alojzij, duhovnik v Metliki; Premer Anton, zasebnik v Metliki; Schiller Janez, nadučitelj v Semiči; Stajer Fran, iz Idrije; Stajer Ivan iz Idrije; Stupar Gustav, sod. pisar v Metliki; Šest Andrej, nadučitelj v Metliki; Volk Martin, posestnik na Radovici; Vukšinič Davorin, sod. pisar v Metliki; Zaman Andrej, duhovnik v Semiči; Zupan Fran, c. kr. davk. pristav v Metliki; 12 podpornikov je uplačalo 1 gl. 20 kr. Uplačanega je tedaj vsega skupaj 127 gl. 20 kr. Izdalo se je za ustanovitev 5 gl. 50 kr. Naloženega je v poštni hranilnici 58 gold. V gotovini ima podružnica 63 gl. 70 kr. Skupaj 127 gl. 20 kr.

— (V poštne hranilnice) uložilo je meseca junija 297.925 strank 38.178.493 gl. izplačalo pa se je 105.086 strankam 38.820.743 gl. Odkar poslujejo poštne hranilnice uložilo se je 567.953.340 gl. izplačalo pa 533.163.624., torej znaša upravni imetek 34.789.716 gl., kar je veskako lep uspeh in dobro znamenje varčnosti.

— (Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) G. dekan Karol Gajšek odložil je svojo prezentacijo na dekanijsko župnijo v Škalah. G. Angrej Lorenčič, kapelan v Hajdinji stopi stalno v pokoj.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 9. julija. Do včeraj zvečer 494 volitev znanih. Od teh voljenih 249 konservativcev, 50 nasprotnih liberalcev, 130 Gladstonovcev, 65 Parnellovcev. Ko se je v Cardiffu proglasil izid volitve v parlament, nastal je boj mej nasprotnima strankama. Policija je

z orožjem posegla vmes. Okolo 100 ljudij ranjenih, mej njimi mnogo žensk. Več teško ranjenih.

Trst 8. julija. Od včeraj do danes opoldne zopet trije za kolero zboleli.

Pariz 8. julija. Pariški nadškof kardinal Guibert umrl.

Pariz 8. julija. Po zasobnih izveštjih iz Kambodže so vojaki Sivoto, kraljevega brata in vodjo vseh ustaj zadnjih 20, let ujeli in ustrelili. „Tems“ te vesti ne verjame popolnem, ker se brzojavno ni izveštala.

Rim 8. julija. Izveštje o kolero: Brindisi 7 zbolelo, 4 umrli; Francavilla 49 zbolelo, 19 umrlo; San Vito 27 zbolelo, 4 umrli; Latiano 45 zbolelo, 21 umrlo; Benetke 1 zbolel, 2 umrla; Cadigoro 7 zbolelo, 1 umrl; Erchie 8 zbolelo, 1 umrl.

Razne vesti.

* (Pogorelo) je vseučilišče v Bruslji. Ogenj je nastal predvčeraj popoludne v kemičnem laboratoriji. Ostalo je bilo nekaj gorečega oglja od kemičnih poskusov dopoludne. Oglje se je vnelo in zažgalo več kemičnih snovij. Nakrat bil je ves laboratorij v plamenu. Od tod se je ogenj širil in akademsko sobano, v sobane za predavanje, rektorsko sobo in druge prostore. Ogenj je uničil skoro vse zbirke in velik del biblijoteke. Nekaj stvari in knjig se je rešilo. Škoda je tako velika, da se ne da pokriti iz vseučiliškega zaklada. Ker je Bruseljsko vseučilišče svobodno vseučilišče, ter se vzdržuje iz ustanov ustanoviteljev, moralo bi sedaj prenehati, ko bi država ne prihitela na pomoč. Poslopje in zbirke neso bile zavarovane. Pri gašenju bilo je več oseb poškodovanih.

Narodno-gospodarske stvari.

Spomenica Kranjskega obrtnega društva.

(Dalje.)

Po sklepah deželnega zbora bode deloval visoki deželni odbor in, kakor se kaže, je že začel svoje delovanje v zmislu višjih intencij.

Dočim še o tem ni nič prišlo v javnost, kako daleč je že večkrat omenjena peticija Kranjskega obrtnega društva in se iz tega, da se dosedaj še ni zasljal noben obrtnik, in da se še ni izdalo nikako povabilo za shod enquete, da marveč sklepati, da se naša peticija še ni nič vzela v pretres, sliši se pa, da je deželni odbor začel živahno delovanje za povečanje prisilne delavnice. Začele so se že dotične obravnave z družimi deželnimi zastopstvi zastran oddajanja tujih prisilencev v Ljubljano in morda se že o tem pripravljajo vezajoče pogodbe. Nadalje je bila lokalna komisija iz deželnih in vladnih zastopnikov, državnih in deželnih tehnikov v prisilni delavnici in na zemljišči na Poljanskem predmestju, katero je odločeno za zgradbo zavoda za mlade pobiljševance. Kakor se sliši, ne mislijo samo že obstoječe prisilne delavnice razširiti na 500 prisilencev, temveč še posebej zidati poslopje za 100 ali če mogoče še mladostnih pobiljševancev.

Če so se še kakih drugi koraki storili v tem oziru, in kake da so bili ti koraki, nam ni znano, ker so obravnave deželnega odbora, ki se v drugih kronovinah povsod pričbujejo, katere so se poprej tudi na Kranjskem objavljale v časopisih, žalibog že dalj časa več ne pričbujejo.

Vendar je faktum, da se visoki deželni zbor pri svojem pritehtovanju in sklepanju o razširjenju prisilne delavnice ni prav nič oziral na že davno znano revo, o kateri se je že razgovarjalo pri raznih priložnostih, ki je zadela obrtnike vsled vedno večje konkurence prisilne delavnice, kaznilnice in preiskovalnega zapora deželne sodnije. V očigled točnim važnim sklepom visokega deželnega zbora se je bati, da se bodo z vso energijo prizadevali razširiti prisilno delavnico, ter bodo še le, ko bode ta njih smoter dosežen ali vsaj se umakniti ne bode več mogoče, vzeli našo peticijo v pretres.

Tem faktom nasproti dovoljujemo se biti tega mnenja, da bi se bile morale vendar težnje in želje obrtnikov prav do dobrega pretresti in preudariti poprej, kakor se je sklenilo razširiti prisilno delavnico, kar bi utegnilo popolnem udušiti obrtni stan v Ljubljani. Pravi se pač, dovolite nam to priprosto primeru, konja za rep loviti, če se najprej navali obrtnikom na vrat kolikor se da največja konkurenca in se še le potem začne ugibati, kako bi se dalo v okom priti zlu, katero je to prouzročilo. Da! potem nič ne koristijo vsa visoka posvetovanja, potem se pač ni treba več truditi z razpravljanjem vprašanja, kako in po kakem slovesnem obhodu bi se naša peticija privedla do lepodoneče, čisto formalne rešitve, rajši naj se potem kar odloži ad acta.

Predno nadaljujemo našo predočbo, bode nam dovoljeno nekoliko pojasniti stališče, katero mi načelno zavzemljemo v tem vprašanju. To je stališče, s katerega bi se to vprašanje kaj lahko rešilo in bi se pri tem oziralo na utemeljene pritožbe v Ljub-

ljani, ne da bi se kaj škodovalo glavnemu namenu zapirališč. Mi mislimo, da smemo zahtevati, da se to stališče blagovoljno in pravično ocenjuje.

Kaj je glavni namen zapirališč in kako bi se dosegel? Namen tacihi zavodov je, pobiljšati pridržance, da postanejo zopet koristni člani človeške družbe, in ta namen naj bi se dosegal s tem, da bi jih privadili rednemu in poštenemu delu. Ta etični moment je jedini namen zapirališč, in sredstvo, s katerim se hoče doseči, je, da se priganjajo k rednemu delu. Ekonomična uprava, finančna stran se nikakor ne sme zamenjavati s pravim namenom, ampak se na to mora gledati le v podrejeni meri.

Znano je, da doseganje tega etičnega namena povsod, kjer zapirališča in kaznilnice razvijajo svoje delavske moči, bolj ali manj škoduje, in se vsled tega čujejo razne pritožbe od strani obrtnikov, in vprašanje, kako bi se dalo temu odpomoči, pa bi se vendar dosegal etični moment, razpravlja se že nekaj desetletji ne samo v Avstriji ampak tudi v inozemstvu. Teh splošnih odnošajev nečemo dalje razpravljati. Bolj umestno se nam zdi razlagati, kako bi se dalo rešiti to konkretno vprašanje, pri katerem gre za nas, oziraje se na konkretne razmere v Ljubljani.

Država je skrb za zapirališča dala iz rok in je prepustila posamičnim deželam, pridržala si je samo nadzorstvo, da se ohrani njih glavni namen in kolikor se da doseže. Vsaka kronovina tedaj, sama zase ima dolžnost, da delomrzne ljudi eventuelno s silo pobiljšuje in to dolžnost je Kranjska vedno spolnovala s prisilno delavnico, žalibog še v večje meri, kakor je bila njena dolžnost. Rekli smo „v večje meri, kakor je bila njena dolžnost“, kar hočemo kmalu dokazati, ter naglašamo, da je baš to prekoračenje meje dolžnosti tako škodovalo obrtniškem statusu v Ljubljani in preti po najnovejšem deželnozborskem sklepu nekatere razrede popolnem uničiti. (Dalje prih.)

Vspešni zdravilni vspeh. Vsakeršno trganje po hrbtu in udih ter bolečine v členkih vspešno ozdravi mazanje z Moll-ovim „Francoskim žganjem“. Cena steklenici 80 kr. Vsak dan razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 4 (20-6)

Tujci:

8. julija.

Pri slonu: König z Dunaja. — Pečnak iz Gradca. — Hirschl iz Zagreba. — Tomec iz Železnikov. — Salan, Dolenc iz Trsta.

Pri šteti: Blitz, Baruch z Dunaja. — Hülsenbusch iz Kočevja. — Engel, Riedel z Dunaja. — Schadek, Kroschl iz Gradca. — Nerad z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

6. julija: Fran Anton Stranzer, pismonoša sin, 11 let, Dunajska cesta št. 35, za ošpicami.

6. julija: Berta Kersnik, knjigovodjeva hči, 10 mes., Ključaničarske ulice št. 3, za ošpicami. — Anton Porenta, mesar, 36 let, Sv. Petra cesta št. 75, za krvavenjem želodca.

V deželni bolnici:

3. julija: Franca Pindur, dularjeva hči, 2 leti, za ošpicami.

5. julija: Martin Stegenšek, posestnikov sin, 6 let, za ošpicami.

6. julija: Jakob Pirman, pek, 49 let, za oslabljenjem močij. — Marija Ložar, delavčeva žena, 51 let, za plućnico.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
8. julija.	7. zjutraj	733.18 mm.	21.6° C	sl. jz.	d. jas.	0.00 mm.
	2. pop.	733.14 mm.	26.2° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	732.76 mm.	20.0° C	sl. jz.	obl.	
Srednja temperatura 15.3°, za 3.5° pod normalom.						

Dunajska borza

dné 9. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	85 gld.	25 kr.
Srebrna renta	85	95
Zlata renta	118	70
5% marcna renta	102	—
Akcije narodne banke	872	—
Kreditne akcije	276	80
London	126	35
Srebro	—	—
Napol.	10	02
C. kr. cekini	5	94
Nemške marke	61	95
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	168
Ogrska zlata renta 4%	105	65
Ogrska papirna renta 5%	94	85
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	20
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	117
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125	10
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	98	85
Kreditne srečke	100 gld.	177
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	113
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	197	25

Hiša z vrtom v Celji,

v jedne glavnih ulic, v dobrem stanu, prodaja se za ceno, katera dá 5% ni donesek. — Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (485-1)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Zlatorog. Planinska pravljica

opisal
R. Baumbach.

Z dovoljenjem pisateljev in založnikovim preložil ANTON FUNTEK.
Cena elegantno vezani knjižici 2 gld.

Anton Funtek, dobro poznat po svojih izvornih pesniških proizvodih, podaril je slovenskemu narodu s svojim prevodom Baumbachove poezije „Zlatorog“, ki se je kot pravljica do današnjega dne ohranila pri vseh pastirjih v dolih triglavskega pogorja, prekrasno darilo. Knjižica, kaj bogato in najelegantneje opremljena, bode gotovo vse rodoljube zelo obradostila, ki imajo srcé in smisel za ta pesniški umotvor, čegar dejanje se vrši na našem romantičnem Gorenjskem.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

(351-7)

Št. 11.602.

(490-1)

Razglas.

Kakor znano, širi se kolera v nekaterih mestih na obalah jadranskega morja.

Vsled tega bode občinstvo opozorjeno na mestnega magistrata razglas s 25 dné decembra vlnskega leta št. 21.606 s pristavkom, da je vsacega popotnika, ki prihaja iz krajev, kjer je kdo zbolel za kolero, brez odloga oglasiti pri tukajšnjem policijskem odseku, in sicer je tiste popotnike te vrste, ki si vzejo stanovanje po privatnih hišah, oglašati isto tako, kakor one, kateri ostanejo v gostilnicah, ker je vsacega brez razločka, kdor prihaja iz okuženega kraja, zdravniško opazovati skozi tri dni. Kdor opusti zapovedano oglasilo, bode kaznovan z najkrajnejšo strogostjo.

Hišni gospodarji odgovorni so tudi za svoje gostače.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 8. julija 1886.

Št. 94. M. š. sv.

(488-1)

Natečaj.

Začetkom šolskega leta 1886/87 se bode na samostalni jednorazredni mestni ljudski šoli z dvema oddelkoma in poludnevni poukom v predkraji „Karolinska zemlja“ (na močvirji) popolnila služba učiteljska.

Tej službi pripada letna plača 600 gld., pravica do postavnih službenih doklad, prosto stanovanje ali pa postavna stanarina.

Prosilci za to službo imajo svoje prošnje z dokazili o učiteljski sposobnosti za pouk v obeh deželnih jezikih in o doznanjem službovanji, in sicer, ako se nahajajo v dejanski službi, potom predstojajočega c. kr. okrajnega šolskega sveta vsaj do 15. avgusta 1886 uložiti pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,
dné 7. julija 1886.

Prvosodnik: Grasselli.

Dobro ohranjen klavir

se prav po ceni prodaja.

Več se izve v Nemških ulicah št. 4, I. nadstropje, čez hodnik. (484-1)

Razpis službe nadgozdarja.

Za mesto Kamnik je izpraznjena služba nadgozdarja in se precej odda. Prosilci morajo imeti skušnjo v smislu min. naredbe od 16. januarja 1850, drž. zak. št. 63, morajo biti zmožni nemškega in slovenskega ali drugega slovanskega jezika in morajo biti sposobni za sestavo gozdno-gospodarskih načrtov. Plača se ustanovi po sporazumljenju in se imajo dotične zahteve v prošnji objaviti.

Ponudbe s potrebnimi spričevali naj se uležé do 30. julija 1886 pri upravnistvu mesta Kamnik.

Za upravnistvo.

(466-3)

Dr. Samec.

CHAMPAGNE
AYALA & Co.

Glavna zaloga v Ljubljani pri
g. PETER LASSNIK-u.

Varstvena znamka

je slavna vlada zmisli tako važno postavo. Vsak previden človek mora jej biti hvaležen zanjo.

Obširneje ne bode popisoval velike važnosti pogozdovanja. Da je potrebno, vsakdo sam lahko previdi. Naši goli hribovi s skalovjem in strminami podobni so človeku, ki je oropan vsega, celo obleke, in prosi usmiljenja, da mraza ne pogine. Ravno tako kliče in vzdihuje naša zemlja rekši: Usmlite se me, kajti vi in vaši predniki so me oropali, storite svojo dolžnost, vrnite mi krasno obleko, za katero ste skupili na tisoče novcev. — Obsejte me z gozdnim semenom in obsadite s sadikami. Vaši potomci (bodo) Vam iz srca hvaležni, njih sinovi in hčerke zibali se bodo v zibelkah, ki bodo vzrastle iz onega semena. Z veseljem se bodo spominjali vas, preštevač skupljene novce za les. Možje volilci, stvar je jako važna, volite zanesljive in previdne može, ne pa tacihi, ki bi hoteli pogozditi celo vaše zelnike, še manj pa tacihi, ki bi prezirali svet, ki se vedno slabša. Volite može, ki bodo znali ceniti potrebe sedanjosti in prihodnosti.

Domače stvari.

— (Prvomestnik družbi sv. Cirila in Metoda) je prejel včeraj sledeči to družbo tako zelo časteči — sicer pa posebno v nekem oziru jako važni dopis:

Velecienjeni Gospodine!

Ovaj čas primio sem Vašu brzojavku ter prije nego sutra pojdem na put, hitim evo da Vam se zahvalim. Vrlo me veseli, da braća Slovenci toli liepim načinom proslavljaju uspomenu slavenskih apostola ss. Cirila i Metoda; a još više me raduje što dragoj braći Slovincem mogu poručiti, da naš rad u pogledu sjedinjenja svih Slovena u jednoj crkvi Kristovoj nalazi odziva i u najučenijih krugovih ruskih.

Liepo Vas, vecienjeni Gospodine, molim, da izvolite primiti kako sami najvročniju moju hvalu na prijateljskom današnjem pozdravu, tako tu hvalu i svim Vašim podružnicam i svim vriednim članovom izporučite.

Sa odličnim poštovanjem

Vaš brat i prijatelj
Strossmayer, I. r.
Biskup.

U Djakovu na ss. Cirila in Metoda 1886.

— (Gosp. dr. H. Dolenc), okrajne sodnije pristava in deželnega poslanca, je zadela britka izguba. Preteklo noč umrla mu je nagloma soproga Karolina Dolenc, rojena Vilhar. Pokojna bila je hči pesnika Miroslava Vilharja in kot taka v narodnem duhu vzgojena, bila je res prava rodoljubkinja, izvrstna mati in soproga in sploh izredna gospa, kakeršnih bi več želeli. Blag jej spomin!

— (Umrla) je dne 8. t. m. v Zagrebu gospa Viljelmína Trnski, soproga umirovljenega polkovnika in slavnega hrvatskega pesnika Ivana Trnskega. Pokojna porodila se je na Premu in je bila zadnja še živeča sestra ranjkega dr. Lavriča.

— (Zupanova slavnost.) Pooblašteni smo izjaviti, da se spominska plošča na rojstvenem domu dr. Jakoba Zupana v Vrbi pri Prevoju odkrije jutri v nedeljo ob 4. popoldne tudi ob nestanovitnem ali neugodnem vremenu in da se odkritja v vsakem slučaju udeleži slovensko pisateljsko podporno društvo. Tudi pevskega društva „Slavec“ se je do danes oglasilo trideset članov, ki pojdejo jutri na Prevoje. Blizu toliko mislimo, bode tudi društvenikov „Sokolovih“. Skupni odhod bode točno ob 12. uri od sv. Krištofa. Nekoliko gospode pa dopoldne odide v svojih vozovih na Prevoje. Tistim vnanim rodoljubom, ki bi morebiti hoteli s telegrafičnimi pozdravi počestiti spomin dr. Jakoba Zupana, naznanjamo, da na Prevoju ni telegrafične postaje in da je vse telegrafične depeše pošiljati pod naslovom „Zupanova slavnost, Prevoje, Domžale.“ Omenjamo, da c. kr. brzojavni urad v Domžalah uraduje samo do 5. ure popoldne.

— (S Prevoj) se nam piše, da je bila tam na rojstvenem domu dr. Zupana spominska plošča, mojstersko delo kamenarja Vinka Čamernika v Ljubljani, uzidana včeraj. Za nje slovesno odkritje se delajo velike priprave. Postavljajo se maji in slavaloki, delajo napisi in razobešajo zastave. Doslej so obljubili, da se udeležé slavnosti: slovensko pisateljsko društvo, „Sokol“ in „Slavec“ iz Ljubljane, „Lira“ iz Kamnika, bralno društvo iz Dola; izmed domačih veljakov Kamniškega okraja jih je blizu do 100 obljubilo, da pridejo k slavnosti.

Veseli nas, da se tudi priprosti narod vrlo zanim za to narodno slavnost, kar je veselo znamenje narodne probujenosti, ki bi se v našem okraju še bolje ukrepila, ako nas obišče in s pohodom svojim oveseli veliko domoljubov iz drugih okrajev. Bog nam daj lepega vremena!

— („Zgodnja Danica“) posvetila je slavnosti tristoletnice Trubarjeve smrti, oziroma „Trubarjevemu večeru“ naslednje vrstice:

Trubarovanje.

Trubarja so preslavljali,
S pisateljstvom umivali:
Je-li umit zdaj prav lepó?
Kaj ti praviš, hren na to?

— (Mestni magistrat Ljubljanski) izdal je naslednji razglas: Akoravno ni v našem mestu sedaj nobene epidemije in je zdravstveno stanje popolnem normalno, zmatra vendar magistrat za svojo dolžnost glede na to, da se je kolera, ki že dalje časa po Laškem razsaja, v Trstu in na Reki prikazala, sledeča pravila proti koleri priporočati. 1. Varovati se je **nezmernosti** v jedi in pijači; opuščati je uživanje nezrelega sadja, sočivja, zvenelega salate, kumar, mastnega in pokvarjenega mesa, rib, slabo pečenega kruha in sploh vseh teško prebavnih jedij, slabe pitne vode, kalnega piva in preobitega žganja. Tudi se je varovati pred prehlajenjem posebno trebuha; priporoča se torej nositi trebušno povijačo iz volne ali flanele. — 2. Posebno pozornost obračati je **snažnosti** stanovanj, bišnega orodja, telesa, obleke, perila itd. Stanovanje je pridno snažiti, prezračevati in iz njih odstraniti vse smradljive stvari, ostanke jedil, mokro perilo, smeti itd.; stranišča, grebenične jame je zmvati oziroma desinficirati; oblačilo in telesno perilo mora vedno čisto biti. — 3. Opuščati je prevelik dušni in telesni napor, ohraniti pa **srčnost in zaupanje**, svariti se mora posebno pred **uživanjem preservativnih sredstev**, kapljic in tinktur proti koleri. — 4. Kakor hitro je čutiti **bolehnost**, osobito ako nastopi izmetavanje in bljevanje, treba je poslati po **zdravnika**, mej tem pa v posteljo leči in popiti čašico kameljic ali lipovega čaja; jedi in druge pijače pa se je zdržati.

— (Kolera.) Tržaškim listom povzamemo, da je včeraj zbolela hišna posetnica Anna André, Via Valdirivo 10, za sumno boleznijo, ki pa menda ni kolera, ker je neso prepeljali v bolnico, ampak pustili doma. — Popoldne pa je zbolel Andrej Pavletič, vojak 97. pešpolka in v nekoliko urah umrl v bolnici, kamor so ga prepeljali. — Na večer naznanil se je tretji slučaj, zbolela je neka ženska v Via delle ombrelle. — Z Reke se brzojavlja včeraj, da je v poslednjih 24 urah 6 ljudij za kolero zbolelo, izmed katerih je jeden umrl.

— (V kranjsko-hrvatski frančiškanski provinciji sv. Križa) bili so te dni izvoljeni: provincijalom o. Evstahij Ozimek; kustosom o. Albert Pintar, definatorji: oo. Tadej Gregorič, Rudolf Dolinšek, Viktor Jerančič, Placid Fabijani.

— (Pevski zbor Čitalniški) sklenil je pri včerajšnji skušnji, da se udeleži 15. avgusta velike pevske veselice Spodnještajerskega pevskega društva na Ptui. Gg. pevci, kateri nameravajo se udeležiti te pevske veselice naših bratov Štajercev, prošeni so, da se vsaj do 17. t. m. oglase pri blagajniku Čitalniškega pevskega zbora g. Skaletu, da se bode znalo število pevcev napominanemu društvu naznaniti.

— (Izpred porotnega sodišča.) Mihael Vomberger, ki je bil zatožen, da je kot kancelist pri okrajni sodnji o Logatci 109 gld. 99 kr. uradnega denarja poneveril, bil je nekrivim spoznan. — Simon Rekar, 23 let star tesar iz Mlina bil je zaradi soudeležbe ponarejanja kovanega denarja obsojen na jedno leto. — Zaradi ponarejanja denarja bila sta nadalje obsojena Franc Waitz iz Trsta in Tone Slivar, 56 leten kajzar iz Senožeč. Waitz dobil je 6 let teške ječe, Slivar pa tri leta. — Zaradi teške telesne poškodbe obsojen je Jarnej Dorn na 10 mesecev, Josip Popodi pa na 6 mesecev teške ječe, s postom vsakih 14 dnij. — S poslednjo obravnavo končalo se je zasedanje porotnikov.

— (Strela ubila) je v nedeljo 4. t. m. zvečer, košarico Ano Tomše v Malencih nad Čatežem. Nesrečnica je, ko je pričelo bliskati in grometi, jela kuriti ogenj ter nakladala blagoslovljene oljkine veje in še druge neblagoslovljene „dišeče“ stvari, mej tem ko je njena sestra Neža burklje pred vrati navskriž nastavljala, da bi tako po ljudski vraži nesrečo od hiše odvrnile. S tem pa so jo

amenda le privabile, kajti komaj je začel ogenj dobro goreti in „dišati“, počí strela v kuhinjo, ubije Ano Tomše ter vname hipoma kočó, katera je popolnem pogorela, ter ž njo vred tudi od strele zadeta nesrečnica; — njena sestra Neža, videvši ubito sestro in ogenj v kuhinji, je od strahu skozi okno pobegnila.

— (Goriška ljudska posojilnica) imela je v prvi polovici t. l. toliko prometa, kolikor lani celo leto.

— (Profesor Becker), ki je, kakor smo v mnogih listih čitali, povsod z veliko pohvalo kazal svojo čarobniško spretnost, začne svoje predstave v tukajšnjem gledališči dne 15. t. m. Nadejati se je prav zabavnih večerov.

— (Premembe v tržaško-koprski škofiji.) G. Ivan Slapar, duhovni pomočnik v Jelšanah, premeščen je v Lanišče. G. Ivan Mlakar, župni upravitelj v Novakih, gre za duhovnega pomočnika v Jelšane. — Župnijo v Novakih bode upravljal g. Nikola Žic, dosedaj duhovni pomočnik v Lovrani. — G. Josip Čuček, imenovan je duhovnim pomočnikom v Lovrani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. julija. Znanega zagovornika dr. Fiallo, ki je v pravdi Ronacher contra Drecher prvega zastopal in si za svojo pravniško pomoč 13.000 gld. računil in uknjžil, izbrisal je disciplinarni svet odvetniške zbornice za vselej iz vrste zagovornikov.

Basel 9. julija. Včeraj zvečer skočil osobni vlak mej Conversom in Renanom s tiru. Osem oseb poškodovanih.

Rim 9. julija. Izvestje o koleri: Brindisi 12 zbolelo, 7 umrlo; Francavilla 47 zbolelo, 41 umrlo; Erchie 12 zbolelo, 3 umrli; Latiano 52 zbolelo, 22 umrlo; Cadigoro 8 zbolelo, 2 umrla; Oria 4 zboleli 1 umrl; Benetke 1 zbolel, umrl nobeden.

Narodno-gospodarske stvari.

Spomenica Kranjskega obrtnega društva.

(Dalje.)

Prisilna delavnica v Ljubljani se po krivici imenuje deželni zavod, dočim ima v resnici značaj državnega zavoda. Spodnjeavstrijski, zgoranjeavstrijski, tirolski, štirski, koroški, lombardijski, beneški, istrijski in dalmatinski prisiljenci so se istočasno pošiljali v Ljubljano in se deloma še vedno pošiljajo. Po statističnem izkazu oskrbnitstva prisilne delavnice samega je bilo koncem 1884 domačih prisiljencev: 41 mož in 8 dečkov, vkupe tedaj 49, tujih pa: 181 mož in 25 dečkov, tedaj vkupe 206; vseh vkupe torej 255. S tem je tudi dokazano, kar smo poprej trdili, da je prisilna delavnica v Ljubljani za prave potrebe že sedaj petkrat prevelika, tedaj ni prav nobene potrebe jo razširjevati. V teh številkah nahaja se tudi ključ, kako naj bi se uspešno rešila naša peticija in s tem je označeno stališče, s katerega bi se moglo in moralo rešiti to vprašanje na Kranjskem.

Nikakor ne mislimo ovirati etičnega namena prisilne delavnice, priznavamo, da se da ta namen le s priganjanjem k delu doseči, toda gledati se ima pri izbiranju dela, da se kolikor se da najmanj škoduje rokodelskemu stanu. Ponavljamo pa, da ima naša dežela po naravi in postavi to nalogo le, kar se tiče zanemarjenih lastnih deželanov in odločno ugovarjamo temu, da bi se Ljubljanska prisilna delavnica naredila za zbirališče prisiljencev iz vseh mogočih tujih kronovin ter bi se še bolj razširila davka prosta konkurencija proti marljivim, z davki in prikladami težko obloženim rokodelcem, in naše teženje meri marveč na to, da bi se skleneno povečanje prisilne delavnice ne le popolnem opustilo, ampak se še gledalo na to, da se zavod kmalu znebi vseh tujih elementov. Naj bodo edenkrat obrtniki družih glavnih mest deležni onih dobrot in blagostij, katere je opisovalo oskrbnitvo prisilne delavnice v svojem poročilu, katero se je ponavljalo v deželnem zboru. Mi v Ljubljani se že davno njim radi odrečemo.

Dobro osvetljujejo velike dobrote podobnih zavodov za prebivalstvo, okolu bivajoče, dogodki v Leopoldstadtu na Dunaji. Tam vse prebivalstvo najživahnejše agituje, kakor se razvidi iz časnikov, da bi se odpravilo pribežališče in delavnica iz drugega okraja, tedaj prisilni delavnici podoben zavod. Kakor se razvidi iz časopisov, imelo bode to gibanje povoljen uspeh.

Da je vsaka kronovina sama zase zavezana skrbeti za prisilne delavnice, je mej drugim v §. 1. državnega zakona s 24. maja 1885 št. 90 izrecno določeno. Združenje več dežel v ta namen, da ustanovijo tak zavod, je le fakultativno dovoljeno.

Nasproti našej prošnji, da bi se popolnem odstranili tuji prisiljenci iz tega zavoda v Ljubljani, skušalo je oskrbnitvo prisilne delavnice v poročilu, prečitanem v deželnem zboru 21. januarja 1886, z

velikim trudom in zapeljivostjo celega kupa številki dokazati, da ima obrtni stan v Ljubljani še celo koristi od sedanje uravnave tega zavoda. To poročilo je tudi dotični odsek jako preslepilo, kajti gospod poročevalec izustil je koncem svojega govora izrecno za osodo naše peticije malo tolažilno opazko, da so dotične pritožbe le morda in le deloma opravičene. Mi se nikakor ne moremo strinjati z mnenjem gospoda poročevalca, in sklicujemo se na to, da ima statistično gradivo le tedaj kaj vrednosti, ako se točno nabira in obravnava s primerno previdnostjo in potrebno temeljitostjo. Bodi nam dovoljeno le malo osvetliti ono poročilo, da se bode mogla presoditi prava njegova vrednost. Ko se je navela cela množina podrobnih znezkov, se je nazadnje povedalo, da zavod daje slednje leto kakih 31.000 gold. za služka obrtnikom, trgovcem v Ljubljani in za gospodarske pridelke v okolici. Prav tako kakor bi oni svobodni delavci, ki bi opravljali dela, katere sedaj opravljajo prisiljenci, ko bi slednjih ne bilo, nič ne dali obrtnikom in trgovcem zaslužiti. Od teh 31.000 gold. pa največ dobe trgovci in kmetje. Kaj pa ostane rokodelcem? Tudi to nam pove poročilo, na pr. 13 gold. dobi nožar, 33 gold. ključar, 37 gold. klepar, 90 gold. dimnikar itd. To naj bi bil nadomestek za strašne škode, katere napravlja zavod obrtnikom! Iz poročila oskrbništa in iz ust gospoda poročevalca v visokem deželnem zboru smo izvedeli, da za gospode prisiljence imajo celo „frizerja“, kateremu plačajo 100 gold. Rokodelci se pa take potrate ne moremo dovoliti, da bi imeli svoje frizerje, in se moramo sami česati. Jedna postavka mej podrobnostimi je res velika, to je 6291 gold. za peka. To pa nas ne more tolažiti, kajti znano je, da se namerava napraviti velika deželna pekarija za prisilno delavnico, vse oddelke civilne bolnice in blaznico na Studenci. Rokodelce se je tudi s tem skušalo pomiriti, da se bodo prisiljenci pečali z družimi deli, kakor na polji, pri grajenju cest in zgradbah pri vodah. To se v teoriji kaj lepo glasi, drugače je pa v praksi. Prisiljenci v Ljubljani so celih 40 let, kar obstoji prisilna delavnica neso rabili za grajenje cest in stavbe pri vodah. Cest najbrž dosti ne bode treba več zidati. Če se pa to tudi zgodi, pa ni izključeno, da bodo gradile v ta namen, da se da za služka ljudem, ki trpe pomanjkanje. Tako se hoče dati pri priložnosti ceste čez Gorjance za služka tamšnjemu pomanjkanju trpečemu prebivalstvu, ne pa prisiljencem. Kaj bode pa potem, ko bodo dodelane še nemnoge potrebne ceste in vodne zgradbe? Ne bodo li morali delati prisiljenci zopet v delavnici?

(Dalje prih.)

(„Azienda, avstrijsko-francoska družba za zavarovanje elementarnih in drugih nezgod, na Dunaji.“) V tretjem rednem občnem zboru pod predsedstvom kneza Kaliksta Poninskega polagal je ravnatelj D. Sienkiewicz računsko poročilo za 1885. Po tem poročilu bilo je v zavarovanju proti ognju 2.491.205 gold. dohodkov, v zavarovanju proti toči 593.553 gold.; v transportnem zavarovanju 407.994 gl., vkupe torej 3.492.753, s prišteti rezervami prejšnjega leta 4.573.363 gold. Temu nasproti se je za pozavarovanje, škode, provizije in troške v oddelku za ogenj 2.412.777, v oddelku za točo 565.498 gold., v transportnem zavarovanju 262.566 gold., za premije in odškodne rezerve 1.079.670 gold. izdalo, tako da je poslovnega dobička vkupe 252.850 gold. K temu treba prišteti dohodek iz naloženih kapitalov 66.442, kursni dobiček od vrednostnih papirjev in valut 22.737, tako da je s prenešenim dobičkom prejšnjega leta s 1653 vkupnega kosma tega dobička za 1885. leto 343.684 gold. Po odbiti upravnini s 159.690 gold., po odpisu 4346 gold., kaže se čistega dobička 179.647. Družbinih rezerv je koncem decembra 1885 leta za tekoča zavarovanja 744.793 gold., nasproti 697.819 leta 1884., za visoke škode 334.877 nasproti 382.790, za davke 20.000 nasproti 30.000, dobitni rezervni fond pa znaša 57.417 gold., specialni rezervni fond pa 85.000 gold. Naposled volili so se gg. Alfred Freund, Viktor Schreyer, Albert Gigot in Alfred vitez Barry v upravni odbor. 8% dividenda za 1885 izplačuje se počenši s 15. junijem pri družbini blagajnici na Dunaji, ali pa pri „Banque russe et française“ v Parizu.

(„Azienda, avstrijsko-francoska družba za zavarovanje življenja in dohodkov na Dunaji.“) imela je 12. junija pod predsedstvom kneza Konstantina Czartoryskega v navzočnosti 15 delničev, zastopajočih 5550 delnic s 175 glasovi svoj (4.) redni občni zbor. Poročilo ravnatelja dr. J. Klanga v upravnega odbora imenu konstatuje, da se je kupčija 1885. leta zopet širila. Predlagalo se je zavarovanj nad 6.987 milijonov gold., od teh sklenilo pogodeb za 5.234 milijona. Vsa zavarovanja znašala so dne 31 decembra l. l. 36.971 mil. gold. Premij došlo je v preteklem letu 793.251, torej za 115.123 več, nego prejšnje leto. Vseh dohodkov bilo je 4.847 mil. gold. Dasi se je za zavarovalne pogodbe veliko izplačalo in so izplačila s uštetimi asociacijami znašala 1.337 mil. gold., so se vender premijske rezerve na 3.744 mil. gold. zvišale, za 158.672 več, nego prejšnje leto. Mej izdatki so vsi poslovni troški v polnem znesku in povsem odpisani. Poročilo z zadovoljstvom poudarja, da se je družbino po-estvo zmanjšalo za hotel v Benetkah, ki se je prodal dražje, nego je bil v bilanciji. Letni račun za 1885 kaže 120.592 gold. dobička in upravni svet

je predlagal, da se po statutarnih odbitkih 5% delniške glavnice razdeli, 25.000 gold. odda specialni rezervi, 4225 gold. pa prepíše na nov račun. Zbor dal je upravnemu odboru absolutorij ter odobril predlagano uporabo dobička. Po dotičnih sklepih narasli so pravilni in izredni rezervni fondi na 420.896 gold., tako da imajo s prišteti premijskimi in odškodnimi rezervami, ne glede na v gotovem uplačani delniški kapital nad 8.393 mil. gold. na razpolaganje. Konečno izvolili so se gg. Alfred vitez Barry, Alfred Freund, Albert Gigot in Viktor Schreyer v upravni svet, gg. E. Boisson, J. Hönigswald in L. Weinmann člani, gg. Evstah Durst in ravnatelj Dittrich namestnikoma v pregledovalno komisijo za 1886. Dividenda za 1885 izplačuje se počenši od 15. junija pri družbini blagajnici na Dunaji, ali pa pri „Banque russe et française“ v Parizu.

Poslano.

C. kr. zavarovalno društvo
„RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ“
 v Trstu.

(Jadransko zavarovalno društvo v Trstu.)

Zastopnik za Kranjsko

g. J. PERDAN, trgovec in hišni posestnik,
 oesarja Josipa trg v Ljubljani.

K istim društvom, katera stojé na čelu avstro ogerske zavarovalne kupčije, spada nedvojbeno i „Jadransko zavarovalno društvo“ v Trstu, katerega računski sklep za l. 1885 kaže jako lep napredek tega zavoda. Vspesno delovanje tega zavarovalnega društva ima pak povod v tem, da je izvrstno vojeno in da mu volja kot glavno gaslo najstrogéjša poštenost p i vseh kupčijah, katere je zavarujoče občinstvo priznalo s tem, da ta zavarovalnica uživa splošno zaupanje. Občni zbor tega društva, v katerem so se predložili računski sklepi in poročilo o poslovanju za l. 1885, vršil se je 25. junija v Trstu. V sledečem prijavi se kratek posnetek iz obširnega poročila, katero osvetljuje delovanje društveno v raznih zavarovalnih strokah.

I. Zavarovanje za življenje.

L. 1885 izdalo se je polic za gold. 8.679.444— kapitala in za gold. 18.599— rente.

Dne 31. decembra 1885 veljavna zavarovanja številjo se na gold. 36.877.045— kapitala in gold. 81.237— rente in znaša čisti prirastek gold. 4.318.750— zavarovanega kapitala in gold. 13.787— pri rentah.

Prihodek premij v tem oddelku povišal se je za gold. 308.304— proti dohodkom lanskega leta in je znašal gold. 1.595.158—.

Za zavarovanje na smrt, na gotovo pogojeni čas življenja in za zavarovanja za balo (Aussteiverversicherungen) izplačalo se je gold. 695.285—, od katere svote spadalo je gold. 43.979— na protizavarovalce.

Razven tega prihranila se je še za neodločena zavarovanja na smrt in na gotovi čas življenja svota gold. 144.081—.

Rezerva premij z 31. decembrom 1885 znaša gold. 7.447.390—, od katerih gold. 844.952— spada na protizavarovalce, tako da se kaže čiste večje prihodnine gold. 526.388—.

II. Zavarovanje proti naravskim (elementarnim) nezgodam, to je, proti ognju, prepeljanju (Transport) in toči

Dohodek premij v teh treh strokah zavarovanja znašal je gold. 7.770.654—.

Za škode se je izplačalo gold. 5.282.481—, od katere vsote so imeli poplačati protizavarovalci gold. 2.088.974—.

Razven tega postavilo se je še v rezervo tega oddelka za nedoločene škode vsota gold. 200.022—.

Za protizavarovanja izdalo se je v teh strokah društvenega zavarovanja gold. 3.137.244—.

Rezerva premij v gotovini znaša pri oddelku za zavarovanje proti ognju gold. 1.530.362—, v oddelku za prepeljanje (Transport) pa gold. 15.374—.

Portfelj premij za večletna zavarovanja proti ognju znaša gold. 17.892.536—.

Skupno izplačalo se je za škode, odkar „Jadransko zavarovalno društvo“ deluje, tedaj v jedeninštiridesetih letih, 127 $\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev.

Kupčijski dohodki l. 1885 bili so jako povoljni in so vse zavarovalne stroke sodelovale pri ugodnem uspehu. Dobiček znaša 482.078.24 in se je od istega v prvi vrsti porabilo gold. 150.000— za povišanje specialne rezerve za zavarovanja proti toči in gold. 45.335.51 za povišanje rezerve za menjavo kurzov.

Od konečnega preostanka oddalo se je v zmislu pravil v splošni rezervni zaklad za dobiček gold. 51.114.50— in ostane še, ako se odtegne ta znesek, tantjeme in donesek za hranilno in posojilno blagajnico društvenih uradnikov znesek gold. 183.235.89 za razdelitev mej delničarje. Dividenda določila se je tedaj na 55 gold. na delnico, napram 50 gold. l. 1884 in se je izplačavati pričela dne 1. julija 1886.

Rezerve pomnožile so se l. 1885 za gold. 825.445— in štejejo koncem decembra 835 gold. 9.815.258—, ki se razdele tako: Rezerva premij za zavarovanje na življenje znaša: gold. 6.602.439—; rezerva premij za zavarovanje proti ognju znaša: 1.530.362—; rezerva premij za prepeljanje (Transport) gold. 15.374—; specialna rezerva za zavarovanje proti toči znaša: gold. 550.000—; rezerva za menjavo kurzov bilance A. gold. 181.093—; rezerva za menjavo kurzov bilance B. gold. 152.809—; specialna dobitna rezerva oddelka za zavarovanje življenja: gold. 150.000—; rezervni zaklad za dobiček: gold. 633.181—.

Po občnem zboru sklenjena preuredba pravil meri na to, da društvo dalje časa kakor je to v pravih določeno, posluje, in da se obrok za sklicevanje vsakoletnih občnih zborov skrajša.

Izd v zmislu pravil izvršenih volitev je bil sledeči: Gospod baron Karl Reinelt, predsednik Tržaške kupčijske in obrtne zbornice in gospod baron Marco Morpurgo, pr dsednik avstrijsko-ogerskega Lloydovega društva, bila sta izvoljena ravnateljema in sicer prvi zopet, zadnji pa namesto umrlega gosp. Gustava Landauerja na novo; gospoda Jurij Afendull in grof Emil Alberti pl. Poja pa sta bila računskima preglednikoma zopet izvoljena. (497)

Ni dvomiti, da bode „Jadransko zavarovalno društvo“ i nadalje po teku 41 let tako uspešno delovalo, kakor doslej in da bode mej avstrijsko-ogerskimi zavarovalnimi društvi zavzimalo vsikdar častno in odlično mesto.

Poslano.

Gosp. **Gabrijelu Picolliju**, lekarničarju v Ljubljani.

Ako je dolžan človek hvaležen biti za to, kar se mu stori, mora tembolj biti za zdravje, brez katerega bi pač malo dobrega bilo. Tako hvalo sem jaz Vam dolžan, kajti bolehal sem več let na želodci, a Vaša esenca me je ozdravila.

Vi ste toliko dobrega storili za zboljšanje mojega zdravja, utrjenje mojega telesa in za mojo bodočo srečo, da Vas hočem vedno spoštovati kot največjega in prvega lekarničarja. Da Vam svojo hvaležnost izkažem, hočem se prizadevati, da kolikor je moč razširim Vašo esenco, in dokler bodem živel, hočem se spominati Vaše ljubezni in dobrote.

Z velespoštovanjem Vam na veke hvaležni

Josip Čopp.

V Klenovci 25. maja 1886. (489—1)

Piccoli-eva esenca za želodec.
 katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gold. 36 novc. Pri večem številu dabi se primeren odpust.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka vsem, ki so pripomogli, da se je pevška veselica dne 4. t. m. tako sijajno zvršila, osobito pa častitim dariteljem dobitkov za loterijo svojo najiskrenejšo zahvalo.

ODBOR
 pevskega zbora **Čitalniškega.**

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
9. julija	7. jutraj	731.62 mm.	21.0° C	sl. svz.	d. jas.	11 6 mm.
	2. pop.	730.40 mm.	22.6° C	sl. jz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	729.78 mm.	19.2° C	sl. jz.	dež.	

Srednja temperatura 20.9°, za 2.1° nad normalom.

Dunajska borza

dne 10. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	85 gold. 20 kr.
Srebrna renta	85 " 90 "
Zlata renta	118 " 70 "
5% marena renta	102 " — "
Akcije narodne banke	871 " — "
Kreditne akcije	276 " 80 "
London	126 " 35 "
Srebro	— " — "
Napol.	10 " 02 "
C. kr. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	62 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gold. 131 " — "
Državne srečke iz l. 1864	100 gold. 168 " — "
Ogrska zlata renta 4%	106 " 05 "
Ogrska papirna renta 5%	94 " 85 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 " 20 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gold. 117 " 25 "
Zemlj. obč. avstr. 4 $\frac{1}{2}$ % zlati zast. listi	125 " 25 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	— " — "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	98 " 85 "
Kreditne srečke	100 gold. 177 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 75 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 114 " 75 "
Tramway-društ. velj. 170 gold. a. v	197 " 25 "

Tužnega srea dajejo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih preljubljena soproga, oziroma mati in sestra, gospa

KAROLINA DOLENEC roj. VILHAR

včeraj 9. julija t. l. ob 1/2 12. uri po noči v 36. letu svoje starosti po kratki bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče uirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage ranjce se bode prepeljalo danes v soboto 10. t. m. po noči iz hiše št. 9 na št. Jakobskem trgu na kolodvor južne železnice in od tod na Razdrto, kjer se bode izročilo v nedeljo ob 6. uri popoldne na mirodvoru materi zemlji.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih ce. kvah.

Nepozabljiva ranjka bode priporočena v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 10. julija 1886. (498)

Dr. Hinko Doleneč, c. kr. sodnijski pristav, soprog. — **Josipina, Anton, Milan, Ščitomir, Hinko in Slavica Doleneč**, otroci. — **Evgen in F. S. Vilhar**, brata — **Josipina Premrov roj. Vilhar, Ivana Bouček roj. Vilhar**, sestri.